

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Uj harcok.

Megremegve gondolunk testvéreinkre, mikor olvassuk az annyszor gazdátserélt galíciai városok neveit. Egész sereg név, mely ma három éve tünt fel először előttünk, mikor néztük a térképet: hol lesz a háború? — Egész sereg város, mely mit sem jelentett számunkra, s ma könnyből és nap-sugárból fon föléjük koszorút az emlékezés.

Mióta háborunk van az oroszal, mindegyik többször cserélt gazdát, s hogy most a miénk lett ismét az a sok rom: örömtüzek égnek szívében.

Győzelmesen nyomulnak előre a magyar hadosztályok Galícia ágyugolyókkal szántott, embervérrel áztatott rónaságán az orosz határ felé. Három irgalmatlan esztendő krisztusi szenvedései nem ernyesztették el a magyar néplélek energiáját, ez a nagyszerű és örökkévaló rejtelem hajtja előre a bakát, honvédet, tüzért, huszárt a magyar végzet útján. A mi most történik, itthon, máshol, csatatereken, ez az utolsó nagy lángbaborulás, az utolsó hajrá, a végső erőfeszítés és nekirugaszkodás: nem büszke diadalért, hanem minden népek szerelméért, a béke boldogságáért.

Nem a háboruért, a békéért halmak meg fiaink a mostani uj harcok égzengésében, nem a háboruért, a békéért tünek, nélkülöznek az itthon hősei,

anyák, gyermekek, munkások és polgárok. Egy uj honfoglalás ez: a magyar nép másodszor foglalja vissza a hazát, a béke nagy, gazdag, hatalmas Magyarországáért harcol külső és belső ellen-séggel.

És ennek a hadból hazatérő és az itthon nyomorában összefort magyarságnak a jövője a legszebb bizonyosság, mint a delező nap az égen, mint a roskadásiig teli magtárak, mint a rétek harmata. A csatatereken is buza reng egyszer, jóízű, fehér kenyeret ad a legpokolibb tusák földje is. Minden fölépül, a mi rombadült, minden átok áldássá válhatik. Milyen építők térnek vissza, milyen koponyák, karok és öklök, a háboru szítájából kikerült csudálatos faj, az uj honfoglalók!

A földbe beásott százezrek, a halál-megvetéssel rohanó és nyargaló száz-ezrek, uj Árpádok, a kik vissza nem néznek, nem tévóznak és birtokba veszik a hazát, a melyet vérük hullásával meghódítottak másodszor az egész magyar népnek. Ebből a fajtából kerülnek ki, az előrenyomuló magyar hadosztályok katonáiból, az uj Magyarországot megteremtő, fényessé és nagyvá tevő erős jellemű férfiak.

Helyreállítják az országutakat. *Serényi Béla* gróf kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett Zalavármegye alispánjához, amelyben elrendeli az országutak kellő kavics és fedőanyaggal leendő ellátását. A szükséges kézi és igáserő munkára személyes szolgáltatásokat vesznek igénybe.

Megy a kocsi

Románia, 1917. július.

Husz kilométer oda, huszonöt vissza. Mert lefelé lehet menni a dombon, de jövet legjobban a kerülő utat választani. A kocsi veszettül zörög, azután egy kis patakon megy át, a tengelyig erő viz igen szépen csobog, majd homokos ut következik, a kerekék szomorúan surlódnak, de nemsokára egy begyöpösödött utrészet jön, ahol vígan gurul a kocsi. Szóval egész változatos hangok.

A kocsi nem annyira gép, mint az ember. Az ő lelke színesebb, a kocsi hangjai mindig mások. A katonáembernek mindegy merre hajt vele a sors, a goromba kocsi. Még jó, hogy az eső esik. Ha szép idő van, csak nézeget az ember. Ha esik, akkor szemét lehunyva ül. Ilyenkor gondol is egyet-mást. Biztos vagyok benne, hogy a kocsi is épen így csinál. Már két hónapja, hogy szinte minden nap vele megyek, de még most sem tudom, milyen nyelven beszél. Az előremenést, a megállást, a visszafordulást, a jobbra, vagy balra fordulást csupa egytagu szavakkal jelzem neki, amelyek egy nyelv szótárában sincsenek benn, de amiket minden ember megért. Valami sokra nem merném becsülni az értelmességét, talán azt sem tudja, hogyan jutott ő ahhoz a komitácsi golyóhoz, amit még az első tülen lőttek a tüdejébe és ami olyan nagyot lendített a sorsán, hogy baka sorból kocsi-

lett, de azért úgy látszik ő is megérti, hogy elég, ha a lovak nézik az utat. Mert igaz, hogy a kettőnek csak két szeme van, de hát a legnagyobb baj ami történhetik, hogy eltévedünk egy kicsit. Azért valahova csak megérkezik az ember. Olyan mindegy az a katonának, hogy hova. Három éve, hogy eljöttünk hazulról, azóta mindenütt otthon vagyunk.

A kocsi mellett egy öreg székely ül. Az már civil ésszel gondolkozik. Folyton beszél. Ha néha-néha fölpillantok, látom, hogy jobbra balra nézeget. Az öreg még észreveszi, hogy az út mellett elvinni nem tudott gazdasági gépek, összetört autók hevernek az árokban.

Ha autóbilt lát, akkor nagyon büszke: „A ló mégis csak ló. Ha az ilyen motor kocsi egyszer magáll vala, azt már hiába is üsse az ember fia, nem menne tovább.” A kocsi tán nem is hallja, amit mond, de azért felel rá ruthénul is, románul is.

„Tak, tak, da, da.”

A lovak pedig mintha éreznék a dicséretet, gyorsabban mennek. Olyan szokatlan ez tőlük. Persze a kocsi tolja őket. Most érünk le a dombról. A két állat megnyugszik, de azután mintha megbánta volna a fölösleges erőpazarlást, hirtelen megáll.

„Mi baj?”

Egy lócsontváz van az árokban. A négy pata vészjóslóan mered a két jámbor állat

Vidékünk erdősítése.

Lapunk egyik utóbbi számában említettük, hogy a földmivélsügyi kormány mozgalmat indított, hogy a Balaton környékén, a kopár vízmosásos, mezőgazdaságilag hasznavehetetlen, vagy kevésbé használható területeket lehetőleg beerdősítsék. Ezen erdősítési munkálatokat a földmivélsügyi kormány messzemenő támogatásban kívánja részesíteni, a facsemetéket ingyen adományozza, a sikeres erdősítésekért pénz és egyéb jutalmakat oszt ki, a szegényebb sorsu birtokosok részére pénzt adományoz, az erdősítési terveket és szükség esetén a munkálatok műszaki vezetését ingyen bocsátja rendelkezésre.

Erdősítésre általában az egész Balaton környéke nemcsak gazdasági, egészségügyi, hanem esztétikai szempontból is reá szorult. Bármily fenséges képeket ad a Balaton környék minden oldala, valjuk be azonban, hogy a szép keretből hiányzik az erdő, amely színesebbé, hangulatosabbá, szebbé is tenné a Magyar tengert.

A három vármegye, amelynek határát a Balaton hullámai mossák, mindegyikének van a tó partján erdősítésre alkalmas területe, e helyütt azonban csupán a tónak megyénkbe eső partkörnyékéről emléksünk meg.

Tihany mögött, az országút mentén le egész Badacsonyig sok erdősítésre alkalmas terület van, leszámítva azokat a területeket, amelyek más hasznosabb gazdasági üzem alatt vannak. Községek úgy, mint magánbirtokosok a parlag, jelenleg hasznavehetetlen területekből idők folyamán igen szép területeket erdősíthetnének be. Mily más volna e vidékek képe? Megjegyezzük, hogy a Balaton környékének ezen ma már kopár területei, amelyek közelebb esnek a tó partjához alig egy másfél század előtt már erdőterületek voltak. Tudjuk azonban, hogy a szigorubb, előrelátóbb erdőtervények

felé. A takarékos németek a patkókat mind leszedték róluik. Majd elviszik a csontokat is. Szinte hiányzik mellőle a már nagyon megszokott tábla: „Beschlagnamt für Etappenkommandantur No. . . .” Mindent lehet használni a háboruban.

Az öreg székely mintha egy kissé elszégyenlené magát, mentegetni kezdi a dolgot: „Hát persze, persze, ló is csak úgy vagyon, az sem tart el örökké.”

A kocsi odasuhint egyet az ostorral, a lovak valószínűleg a háborut szidják magukban, de azért csak megindulnak szépen.

Közben házak közé értünk. Emberek jönnek szembe.

Mélyen emeli a román széles karimájú kalapját: „Bona zia” — Jó napot. — Mit gondolhat magában?

Talán semmit sem. Hiszen így a szorosabb etappgyűrűn belül legtöbbször nem gondol már semmit sem az ember.

„A kocsi megy . . .

Mikor ér oda?

Mikor ér oda, — ki tudná megmondani? Wilson sem, meg a stokholmi konferencia sem.

Egyszer majd csak oda ér.

H. Gy.

életbeléptetése előtt, magánosok úgy, mint községek teljesen önkényesen vágják, irtották ki a legszebb erdőket. Így volt ez másutt, így volt ez vidékünkön is.

Hiszen talán még vannak vidékünkön olyan öreg emberek, akik arra is emlékeznek, hogy például Tapolcza északi, északkeleti felén a községtől alig egy két kilométer távolságra már magas erdő vette körül a községet, úgy hogy a vendeki cser erdő, a városerdő egészen Tapolczáig nyulott le.

Csupán az u. n. tapolczai kis medence, amely a községtől dél felé eső rész, volt nyitott mocsaras terület.

Tapolcza község északi határa, amelynek egy része ma bizony csupán gyenge, sőt szárazságban, mint az idén is, sivar legelő, valamikor nem is régen erdőborította terület volt. Talán még ebből is lehetne, habár legeltetésre is, egy darabot beerdősíteni.

Örömmel kell fogadnunk a földművelésügyi miniszter tervezetét, hiszen a tő környékének kopársága a Balatonpart egyik szépséghibája volt. Ragadják meg a magánosok, községek, közbirtokosság az alkalmat és iparkodjanak nemcsak a Balatonpart romantikájának emelésére, hanem az erdőgazdaságnak intenzív módon való fejlesztésére.

Készülünk a télre.

Tapolcza, 1917. július 27.

Istenem, negyedik háborus térről beszélünk már. Téli rege, nyáron: szó sincs róla, nem nagyon időszerű és a nyár tüzeiben, a harcok hevében aktualisabb problémák is érlelődnek. És mégis foglalkozni kell a tél kérdésével: épp azért, hogy amire itt lesz, teljes felkészültségben álljunk.

Hogy lesz-e negyedik téli háboru, azt senki meg nem mondhatja, lehet, hogy nem lesz, de az majdnem bizonyos, hogy az élet normális rendje azért nem nagyon áll helyre. Úgy kell a tél elé szervezkedni, mintha háboru lenne akkor is.

Szerények vagyunk: csak annyit kell megtenni, amennyit lehet; ha mindent, amit lehet, amit módunkban van, amire a három háborus tél megtanított, megteszünk, akkor nyugodtabban tekinthetünk a tél elé. Most már bizonyos háborus szociálpolitikai gyakorlat fejlődött ki. A közigazgatásunk jóformán átalakult hadi ellátási hivatallá: meg van az organizáció, mely alapja minden rendnek — mindenben. Rábizhatjuk magunkat erre az organizációra.

Mégis, a lakósságnak lisztrel való hatósági ellátása körül szerzett tapasztalatok kívánatosabb teszik, hogy most, mindenki, aki csak teheti, vegye meg, szerezz be gabonában a házi és gazdasági szükségletét.

A kiadott kormányrendelet megengedi, hogy alakóhely területén mindenki megveheti a megszabott mennyiségű gabonát. Esetleg majd a járás területén is. Szóval annak a legnagyobb részét szőlőtermeléssel foglalkozó vidéknek kellene ellátni a lakosságot gabonával. Ezért lótnak-futnak is az emberek, s kérnek, könyörögnek a gazdáknak. De mind hiába: a járás nem tudja fedezni a fogyasztók szükségletét. Hisz a mi vidékünk sohasem volt gabonatermelő. Ami terem, arra szükségük van a gazdáknak is. Egész nyíltan feleli sok nekünk, városiaknak: „ötven koronáért miért adnám oda, úgy sincs árpa, se kukorica, megettem a disznaimmal, jobban jövök ki.“ Tessék akkor a gabonát beszerezni, mikor a termelők egy része így gondolkodik. Igaz, az önzést talán úgy tanulta el más osztályoktól.

Ha a járás nem tudja a lakosság szükségletét fedezni, akkor engedélyt kaphatunk majd a törvényhatóság más járásaira is. De sajnos a megye más vidékein való vásárlásnak sok akadálya van. Válszerű, a termelők ott is a saját hasznukat nézik és ha itt nálunk, a régi ismeretségre való hivatkozás sem elég protekció, hogy volna ott az, a teljes idegenség. Meg igen nagy akadály a

retentő fuvar, sőt a szállítási alkalom teljes hiánya. Ezek mind olyan dolgok, melyeken az egyes ember nem tud változtatni. Talán ha egy beszerző bizottság alakulna és tenné feladatává a városi lakosságunk évi szükségletének fedezését, — sikerülne is. Csak egy kis élelmesség, mondotta tanácsul egyik jól ellátott városunk polgármestere. Világosabban: nem muszáj mindig a rendeletek megsabta uton járni. Különbösen erre mi nélkülünk is megtanította az embereket a háboru kényszere.

A tisztviselők szükségleteinek fedezésére megalakultak a beszerzési csoportok. Nem hisszük, hogy ezeknek működése a gabona-beszerzésre is kiterjedne. Ne is várjanak ilyen irányu működést ez organizációtól. Több reményünk lehet a városházán megindult mozgalomban, mely fedezni akarja Tapolcza ellátatlanjainak egész évi szükségletét. Félő, hogy ez sem fog sikerülni.

Kívánatos volna, ha a városházán foglalkoznának a fűtőanyag beszerzésének problémájával is, mely oly annyira aggaszt

Névtelen levél a népkonyháról.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Habár nem szoktam tollforgatással foglalkozni, mert inkább a főzőkanalat kell forgatnom és más háztartási munkák teljesen igénybe veszik időmet. No és amit először kellett volna említenem, hogy ahhoz tehetség is szükséges, ami nálam pedig hiányzik.

De ezuttal mégis arra kérem igen t. Szerkesztő Urat, engedje meg, hogy b. lapjának mult számában közölt „Levél arról“ című nyílt levélre váiaszoljak.

Tehát:

Igen tisztelt ** Kedves Kisasszony!

Mielőtt multkor b. levelére válaszolnék, szíveskedjék tudomásul venni, hogy nem „erről, arról“ akarok beszélgetni, csupán a népkonyháról írt megjegyzéseinek téves voltáról szeretném Önt felvilágosítani.

Abban teljesen igaza van K. Kisasszony, hogy nem „szakértelemmel“ vezették a népkonyhát, miután a jótékonyosság eme szakmáját ezuttal először gyakorolta a két nőegyesület igen t. elnöknője. De ez a szakértelemhiány csak abban nyilvánult, hogy a vezetők nem tudtak maguknak olyan kényelmet biztosítani, mint nagyobb városokban, hasonló intézmények vezetői élveznek, mert ehhez ugy anyagi, mint háziasszonyi tekintetben takarékoskodni kellett.

Csöndes Józsefné és Pollak Adolfné Urasszonyok oly magasan állnak magasztos, önzetlen cselekedetükkel, hogy sem Önnek K. Kisasszony, de még idősebb és arra hivatottabb egyéneknek sincs joguk pálcát törni avagy kritikát gyakorolni fölöttük.

Gyakran sétálgattam a piacon, midőn reggel hét és nyolc óra között láttam a népkonyhába sietni az akkor éppen napos elnököt. Persze, mert huslevéshez készültek és korán kell a húst az üstbe tenni, hogy fél tizenegy, tizenegy órakor olyan legyen mint a vaj. Nyolc, kilenc óra után megérkezett a háziasszony, aki aztán felügyelt a levesre, sóval, zöldséggel, paradicsommal és minden jóval ellátta azt és később segédkezett az elnökönnek a kiosztásban. A házikisasszonyok — csekély kivétellel — már kényelmesebben rendezték be maguknak. Egy alkalommal például tanuja voltam, midőn Ön igen t. Kisasszony tizenegy órakor frissen, fessen belépett a népkonyhába, hogy segédkezzék a jegyek leszakításában. Akkor már körülbelül 120—150 gyermek jóllakott; az elnök és a többiek a tűzhely mellett a fáradságtól és a melegtől gyöngyöző homlokokkal merték az étvágygerjesztő, jó illatú levest és a porhanyó húst.

Érdekes volt megfigyelni, midőn egyik-másik gyerek a levest elfogyasztván, a húst haza akarta vinni kisebb testvérének, ki nem volt a népkonyha vendége. De mire az ajtóhoz ért, már felét elragicsálta és mikor a városház kapuján kifordult, már az edényt is megfordította, mert üres volt:

bennünket. Szenet nem kapunk, a fa méreg drága: mi lesz a szegény emberekkel? A kérdésekhez hozzáírhatjuk még ezt is: lesz-e villanyunk, lesz-e elegendő gázolaja a villanytelepnek? Talán jó volna egy kicsit ez irányban is körülnézni, hogy egy kis élelmességgel nem-e lehetne a téli üzemhez szükséges mennyiséget már most beszerezni?

A lelkeket mindenütt ez a gondolat foglalkoztatja: mi lesz a télen? Mit hoz az idő bolygó vándora, mit hoz és mit nem hoz? Bizonyosság csak az lehet, hogy minden eshetőségre fel kell készülnünk. De most kell megszervezni a téli élelmiszerellátást.

Nagy feladat vár a hatóságainkra. Bizunk bennük, hogy jól tudják majd pótolni a „kereskedelmet.“ Mert az ő munkájukat máskor a kereskedők látták el, ők gondoskodtak, hogy legyen mindene a lakósságnak, amire szüksége van. Előteremteni most sok mindent nehéz volna még kereskedőnek is. Hát még azoknak, kik nem erre születtek.

Dr.

nem tudott a vágnak ellentállni és megette a jó kis husocskát. Tapasztalatból mondhatom, hogy a leggazdagabb, legbővebb privát háztartásokban sem főznek jobban leveket mint a tapolczai népkonyhában. Eleinte több szegény gyermeknek sápadt, szomorú arcáról le lehetett olvasni az éhséget és néhány hét múlva már vidáman, piros pozsgás arccal étkeztek a mindennapi ebédért, mit mohó étvágyal fogyasztottak.

Szép a jótékonyosság gyakorlása minden téren, magasztos hivatás a háboruba vonultak asszonyait, szegény anyákat segíteni, rokkant és sebesült katonák bajait enyhíteni, de talán mégis legszebb, ha kis gyermekeknek segítünk, hogy hiányos táplálkozás által ne legyenek a fejlődésben akadályozva. Hányféle betegség örlakodik körülöttük és bizonyára sok veszedelmnek utját álltuk azáltal, hogy ép a legnehezebb hónapokban tápláltuk a kicsinyeket sok csonttal és sok hussal főtt erősítő levesekkel. A jövő nemzedék felvirágozása érdekében dolgoztunk, ami most nagyon fontos, ha tekintetbe vesszük, mennyi rém sok emberélet esik áldozatul a háboruban az ellenség vérengző pusztításának.

Isten áldása kísérje tovább is a katolikus és a zsidó nőegylet elnöknőinek működését, hogy még gyakran és sokáig élvezhessék a szegények, jóságos, önzetlen fáradozásuknak gyümölcsét.

Meg csak azt akarom Önnek mondani kedves Kisasszony, hogy amiatt tessék nyugodtan hűhéhé párnáira hajtani gondterhes fejcskáját és legyen meggyőződve, hogy a népkonyha valamennyi háziasszonya kitűnően ért a szakácsművészethez és nincs szükségük arra, hogy még szakácsnőre is költségeskedjenek. Azok a hölgyek, akik nem tudnak főzni, már jó előre kibújtak mindenféle kifogásokkal a háziasszonykodási ténykedés alól.

Csak dicséret, nem pedig gáncs és kritika illeti az összes népkonyhai közreműködőket. Fogadjon el tőlem még egy údvös tanácsot kedves Kisasszony és gyűjtögesse kritizálási hajlamait mindaddig, míg tapasztalatokban gazdagabb lesz és sikerülni fog Önnek, a jótékonyosság mezején azok mellett állnia, kik fölött most oly meggondolatlanul kritikát gyakorolt, csak azért, mert „ezt beszélik, azt beszélék“.

Pá, pá kisleány és ne haragudjék.

Tapolcza, 1917. július.

Egy tapasztalt,
igazmondó, öreg néni.

**

Bár névtelen levelet nem szoktunk közölni, mégis közre adtuk a fentit, nehogy részrehajlással vádoljanak bennünket. De megjegyezzük, hogy lapunk mult számában közölt levél nem tartalmazott semmi sértőt a két elnökőre nézve, mert akkor nem is közöltük volna, hisz szereplésük minden dicsé-

retre érdemes csupán azt a a húst kilós így izesebb Erre a tanács működése a

Eljegyzés Horváth Ma

Új telek miniszter Va telekkönyvv helyezte át.

Nyilvános Egyesület ta kegyesek vo nyug. polgá koszoru me ton Gyula Deym János pénzt; Simo széket. A k hálás köszö

A zalai megye főis főispánjává gróti járás

Községi képviselőte sen Somog elutasítja. ul megválas Sándor, C Mayer Gyó havi fizet felemeli. nak évi 24 drágaság továbbra is iskolai tan évi októbe tapolczai r egy párhuz V.—VI. os megszavaz előnyös kö manyozás

A Zalai rendes kö fogja Alsó ératól kez Csemez lete mellett

Az új f Zalavárme kinevezése lános Tar főispánunk a következő 1917. júli meleghang lserem é nyolom a mes, önfel mondanon denkor er áldását k kenységül Geza, Zal

Névma megenged Sándor is változass

A főisp tolt rend B o s n y á jának fol hivatalba lációt me a megye a mégye pán beikt ramból

Mi var készítőhöz látjuk a Csak há

retre érdemes. A népkonyhára vonatkozólag csupán azt a tehnikai kérdést vetette fel, hogy a húst kilós darabokban tegyék fel főzni, mert így izesebb és könnyebben rágható lesz. Erre a tanácsra legjobban megfelelhet a jövő működése a népkonyháának.

Szerk.

HIREK.

Eljegyzés. — *Sebestyén* Jenő eljegyezte *Horváth* Mariannát.

Új telekkönyvvezető. Az igazságügy-miniszter *Varga* József letenyei járásbírósi telekkönyvvezetőt a tapolczai járásbíróshoz helyezte át.

Nyilvános köszönet. — A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókja részére adakozni kegyesek voltak: néhai *Keszler* Gyula volt nyug. polgári isk. tanár egy vidéki barátja koszoru megváltás címén 20 koronát; *Mar-ton* Gyula ur 15 korona büntetéspénzt; *gróf Deym* János ur 3 korona 72 fillér büntetés pénzt; *Simon* Adolf ur Kapolcsról egy toló székét. A kegyes adakozóknak ezuton mond hálás köszönetet az elnökség.

A zalaszentgróti főszoigabiró Bihar megye főispánja. A király Biharvármegye főispánjává *Malatinszky* Lajost, a zalaszentgróti járás főszoigabiróját nevezte ki.

Községi gyűlés. Tapolcza nagyközség képviselőtestülete folyó hó 22-én tartott gyűlésén Somogyi *Sebestyén* tapolczai illetőséget elutasítja. A számvizsgáló bizottság tagjaiul megválasztottak: *Neményi* Géza, *Leszner* Sándor, *Cséby* Árpád, *Weiler* Kálmán és *Mayer* György. — *Hegyi* Lajos harangozó havi fizetését 35 koronáról 40 koronára felemeli. — A rom. kat. elemi iskola tanítóinak évi 240 korona drágasági pótlékát, a drágaság tartamára, helyi pótlék címén továbbra is megszavazza. A gazdasági ismétlő iskolai tanító évi 240 korona díjat, folyó évi október 1-től 360 koronára felemeli. A tapolczai rom. kat. iskolában a jövő tanévre egy párhuzamos osztály és a felállítandó V.-VI. osztály bebutorozására 756 koronát megszavaz. A körmenyi takarékpénztárnak, előnyös kölcsön ügyében tett ajánlatát, tanulmányozás céljából kiadják az előjárásnak.

A Zalai evangelicus egyházmegye évi rendes közgyűlését, 1917. augusztus 2-án fogja Alsódörgicsén megtartani d. e. fél 10 órától kezdve, *Magyar* Miklós esperes és *Cseme* Elek egyházmegyei felügyelő elnökléte mellett.

Az új főispán a zalamegyei tanítókhöz. Zalavármegye új főispánját *Bosnyák* Gézát, kinevezése alkalmával a Zalavármegyei Általános Tanítótestület is üdvözölte. Erre új főispánunk a megyei tanítótestület elnökehez a következő sorokban válaszolt: „*Misefa*, 1917. július 11. Nagyságos Elnök Ur! Szives, meleghangú üdvözlésüket hálásan köszönöm. Ismerem és a legnagyobb mérvben méltányolom a kultúra fejlesztésében odaadó, nemes, önfeláldozó tevékenységüket. Azt hiszem, mondanom is felesleges, hogy bennem mindenkor erős támaszokra fognak találni. Isten áldását kérem hazaszeretettől áthatott tevékenységükre. Hazafüti tisztelettel: *Bosnyák* Géza, Zalavármegye főispánja.“

Névmagyarosítás. — A belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru *Gross* Miklós, *Sándor* és *Géza*, vezeték nevüket *Gábor*-ra változtassák.

A főispáni installáció. A mult héten tartott rendkívüli megyegyűlés megállapította *Bosnyák* Géza, Zalavármegye új főispánjának folyó hó 30-ikára kitűzött ünnepélyes hivatalba iktatásának programját. Az installációt megelőző napon érkezik az új főispán a megye székhelyére, a hol ünnepélyes fogadtatás lesz. Másnap, július 30-án lesz, a főispán beiktatási, székfoglaló és eskütételi programból álló-rendkívüli megyegyűlés.

Mi van a szeszfőzdevel? (Levél a szerkesztőhöz.) Mulik az idő és még mindig nem látjuk a szeszfőzde alapjait sem építeni. Csak három-négy hónap választ el bennün-

ket attól az időtől, mikor a központi szeszfőzde meg kellene kezdeni üdvös működését. Ma hihetetlenül hangzik, hogy a tervezett arányú üzemből valami is csak legyen. Technikai lehetetlenségnek kell tartanunk annak felállítását a jelen viszonyok között. Ezért aggódva kell kérdeznünk, nem-e esünk a két szék között a földre? Majd nem lesz szeszfőzde sem, meg nem lesz kisüst sem. Ugyan hallottam, hogy majd a végső esetben a tapolczai kerület kisüstjeit is fel lehet használni, de azok egytől-egyig oly rosszak, hogy nem érdemes bennük főzni. Talán ezekből és a sok rossz permetezőgépből, mellyel a vidék szőlőbirtokosai rendelkeznek, lehetne megfelelő üstöt csináltatni. Mindenesetre megnyugtató volna, ha már hallanánk valamit a központi szeszfőzde építéséről.

Szőlőgazda.

A Badacsonyvidéki Szőlőgazdák Szövetkezete a mult vasárnap délelőtt tartotta meg *Weiler* Kálmán elnöklésével rendkívüli közgyűlését. A közgyűlés feladata volt határozni a szövetkezet megszűnéséről. Az alapszabályok rendelkezéseinek megfelelő számban jöttek össze a tagok, kik egyhangulag elhatározták a szövetkezet felszámolását. Mikor erről a határozatról hírt adunk, sajnálatunkat fejezzük ki, hogy a szőlőgazdák ez érdekszövetkezete megszűnik, mikor ennek még igen sok tenni valója volna a vidék szőlőkultúrája érdekében. Remélhetőleg ha mint érdekszövetkezet meg is szűnik, de mint erkölcsi testület, egyesület, új életre fog kelni, ha másképp nem, akkor mint a Tapolczavidéki Gazdakör szőlőszakosztálya. Szükség van ma ily egyesületre, mikor a szőlők fenmaradását annyi betegség veszélyezteti, mikor a védekezésnél, kísérletek végzésénél oly nagy szolgálatot tehetne. A háboru után törvény útján kell elrendelni a szőlőmoly elleni védekezést, itt is nagy szerep vár a kezdeményezés és a kivitel terén is ily egyesülésre. Hisszük, hogy vidékünk nagyszámu intelligens szőlőgazdái felismerik saját érdeküket.

Szőlőink szépen fejlődnek a kedvező időben. A korai fajok már világosodnak és lébe vannak. Ha az időjárás tovább is kedvező lesz, akkor az idén korán lesz a szüret. Vidékünkön sok helyen a mult hetekben fellepett a lisztharmat. A jó gazdák, a kik sajnáltak minden pusztuló szemet, a fűrtpermetezés orvosságához folyamodtak. Erre, a jövőben általánossá való munkára, bordói leves salóidín, vagy perocid oldatot használtak. Mindkettő bevált, a lisztharmatot szépen meggyógyította, az elpett fűrtök megtisztultak. Általában a fűrtpermetezés, mint most már megállapítható, a legjobb eredménnyel járt. Például tudunk szőlőt, a hol egy 40 rendes vágóban 2 rendet hagytak permetezetlenül. Az egész vágóban nincs lisztharmat, csak annak a két rendnek a tőkén, melynek fűrtjei nem lettek bepermetezve. Mondják azt is, hogy az idén minden gyógyszer nélkül is meggyógyul a lisztharmat Tévedés. Láttunk egymás mellett két teljesen lisztharmatos tőkét. Az egyiknek fűrtjeit bepermetezték, a másikat nem. Dacára a száraz időnek, a be nem permetezett fűrtök elpusztultak, míg a másikon a legszebben fejlődnek a szemek. — A bor ára tartósan szilárd. 360—4 korona között mozog. Az árszilárdulásra nagy befolyással vannak a minden felől érkező hírek, melyek szerint csak középtermésre lehet számítani. Megelőreláthatólag olyan nagy lesz a csemege-szőlőfogyasztás, hogy ezáltal is tekintélyes mennyiséggel kevesebb must kerül a hordókba. A héten nagyobb eladások voltak az említett határarak között.

Tánciskola. *Tamás* János fővárosi tánc-tanító ur Pannonia szálló nagytermében holnap délután kezdi meg táncanfolyamát.

Egy vevő egy pipere szappant kap. A pipereszappan árusítása tekintetében az olaj és zsiradékügyi bizottság utasította a pipereszappan kereskedőket, hogy a visszaélések, illetőleg a pipereszappanok tömeges kicsemlítésének megnehezítése végett ezentul a pipereszappannal kicsinyben való árusításával foglalkozó kereskedőknek egy vevő részére

egyszerre csakis egy darab szappant szabad eladniok. Aki ez ellen vét, kihágást követ el.

Képkiallításban gyönyörködik Tapolcza közönsége szerda óta. A Paszinó termében lévő kiállítás holnap estig lesz még látható. Sok szép képnek akadt már vevője; még mindig nagyon szép gyűjtemény van a közönség rendelkezésére.

Az aratómunkások díjazásai. A honvédelmi miniszter legutóbbi rendelete szerint a katonai és hadifogoly munka csak azon ünnepnapon szünetel, amelyen a polgári lakóság sem dolgozik. Fogatok, illetve lovak az aratói munkálatokban részt venni tartoznak, viszont a munkaadók által élelmezendők. Tisztiszolgák, számvévo őrmesterek napi 3 koronát, élelmezést a munkaadóknak megteríteni tartoznak, a munkadíjra igényük nincsen, kivéve a szolgálatvezető őrmestert, ha aratói munkálatoknál felügyel. Felügyelő altisztnak munkadíj szintén illetékes. Had-seregétől jött hadifoglyok ellátása és díjazása ugyanaz, mint az osztagban elhelyezett hadifoglyoké.

Hogyan és hol szerezhetjük be gabona-szükségletünket? A mult vasárnap jelent meg a gabonabeszerzést módosító rendelet, amellyel egyideűleg azok legmagasabb árát is szabályozza, amelyből tájékozásul hozzuk az alábbiakat. E rendelet szerint: Tilos búzát, rozst és kétszerest állatok etetésére felhasználni. Hasonlóképen tilos az árpának ily célra való felhasználása mindaddig, amíg ez ügyben megfelelő intézkedés történik. Itt megjegyezzük, hogy a Tapolczavidéki Gazdakör a rendelet ez utóbb említett részére sürgős felterjesztést intézett a földmívelésügyi kormányhoz, amelyben tekintve a vidékünkön levő már most is jelentkező zsirhiányt, amely az árpa hizlalásra lendő felhasználásának tilalmával csak nagyban fokozódna, kérelmezte, hogy az árpát tetszhalalás céljaira a tilalom alól minél előbb feloldják.

A termelők természetfölöslegét az Országos Közélelmezési Hivatal elnökének ez ügyben kiadott rendeletében megállapított módozatok mellett a H. T. Rt. bármely bizományosának eladhatja.

Aki maga nem termelő, vagy akinek házi szükségletét saját termése nem fedezi, mindaddig, míg az átvevo bizottság a község területén működését meg nem kezdi, legkésőbb azonban 1917. október hó 15. napjáig a községi előjáróság által részére kiállított vásárlási igazolvány alapján jogosítva van a saját házi szükségletére, búzát, rozst, kétszerest, kölest és árpát annak a községnek a területén, ahol lakik a községi előjáróság útján kijelölt és a vásárlási igazolványban névszerint megjelölt termelőtől vásárolni. Az országos Közélelmezési Hivatal elnöke a vásárlási jogosultságot indokolt esetben a község területén tul más község vagy járás területére is kiterjesztheti.

Itt megjegyezzük, hogy járásunk főszoigabirója ezen vásárlási hatályt az egész tapolczai és egyenlőre sümegi járásra is kiterjeszteni kérte.

A vásárlás ily módja addig eszközölhető, míg az átvevo bizottság a község területén megjelenik, azután már ennek közvetítésével történik az, de a Közélelmezési Hivatal Elnöke rendeletben megadhatja az engedélyt arra, hogy a jogosultak a vásárlási igazolvány alapján továbbra is közvetlenül a vásárlási igazolványban megnevezett termelőtől vásárolhassák meg a megjelölt mennyiséget.

A gazdasági szükséglet fedezésére történő vásárlásokról ezután kiadandó rendelet fog intézkedni.

A gabona árai a Dunántulon: Buza: augusztus 31-ig 49.50, szeptember 1-ig 47.50, azután 44.50 K. Rozs: 48, 46 és 43 K. Árpa: 46 K. Zab: 44 K. Köles: 46 K.

Az idegen tartalom 2% lehet. Az árat szabályozza némileg a gabona hektoliterenkénti egységára.

A rendelet szól továbbá a prémiumokról és levonásról, amelyek a gabonaneműek

előbbi vagy későbbi eladásából állnak elő. Végül intézkedik a rendelet a szállítás körül fölmerülő költségek megtérítéséről.

Ez idő szerint tehát csak a termelő községek helybeli lakóit vásárolhatják gabonát, amint azonban a rendelet a vásárlást a szomszéd községekre, járásra is kiterjeszti, úgy a vásárlás a legnagyobb mozgalommal megindul.

Foglalkozunk a csemegezőlő értékesítésével. Weiler Kálmán, a Badacsonyi vidéki Szőlőgazdák Szövetkezetének elnöke, cikket írt „Az Est” pénteki számában a csemegezőlő értékesítéséről. „Az Est” nagy nyilvánossága a biztosíték arra, hogy az érdekeltek meghallják a figyelmeztető szót és gondolkodnak a cikk fölött. Csak félt, hogy egyrészt a vasúti szállítási eszközök hiánya, másrészt pedig például a mi vidékünk idegenkedése a szőlőeladástól, problematikussá teszik a felhívás eredményességét. De nincs az az akadály, mit le nem lehetne győzni, ha érdekünk úgy diktálja. Különböző szövegeket hoztuk a cikket:

„A korai csemegezőlő érése e napokban kezdetét veszi. A mai élelem- és gyümölcs-szükség világban egyedül szőlő fog előreláthatóan nagy mennyiségben a fogyasztók közönség rendelkezésére állani egész október végéig. Szükséges tehát, hogy az illetékes tényezők idejekorán foglalkozzanak ezzel az ügyvel. Közös érdeke a termelőnek és a fogyasztónak, hogy a szőlő az idén minél előbb és minél nagyobb tömegben piacra kerülhessen.

A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesületének a feladata lenne, hogy kezdeményezze a lépjen fel és hogy a szállítás körüli nehézségek a lehetőségig csökkentessenek. Vasúttal rendelkező vidékeken a hét bizonyos napjain külön szőlővonatok kellene indítani. Ily módon a gyümölcsnek az uton történő elvesztését és erős megdézsmálását is ki lehetne kerülni. A dunamenti borvidékek előnyösebb helyzetben vannak. Ezek teljes hajórakományokat szállíthatnak nagyobb kosarakban, vagy ládáknak. A csemegezőlők már évek óta nem ígértek oly dus termést, mint az idén. El kell tehát minden lehető követni, hogy ezen kitűnő, egészséges gyümölcs jó része az asztalra kerüljön. Hordó ugyanis kevés van. Különböző is bűnnek tartanám a gyümölcsként elfogyasztható szőlőt bornak földolgozni a mai élelmiszer-és tejhiány idejében. Adhatunk-e a gyermekeknek és betegeknek egészségesebb és táplálóbb élelmiszer-pótlékot a szőlőnél?

A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesületének feladata — kétségtelenül támogatva a földmivelésügyi minisztérium által — megtenni a kellő lépéseket. A folyton panaszkodó Ausztriának is adhatunk. A vámkülföldre, Németországba, Hollandiába és a skandináv államokba szállított szőlőnek árával javíthatjuk valutánkat is. Az idén „jut is, marad is.” Ára persze arányban fog állani a drága borárral, a szállítási és csomagolási költségekkel. De ezen árat a fogyasztók nagy zöme szívesen fizeti. A vagyontalan osztályoknak pedig legyen az állam segítségére oly módon, hogy részükre a szőlő elfogadható árban hozassék forgalomba. A fő, hogy sürgősen cselekedjenek.

Megölte a villamosáram. Tihanyban az elmúlt héten néhány napig honvéd huszár táviráskatonák gyakorlatoztak. Ez alkalommal, mint már máskor is szokták tenni — a táviró sodronyát az aszfóli villamostelepről a községbe vezető villamosducokra erősítették, ahonnan a gyakorlat befejeztével, szombaton délután szerelték le. Már csaknem végeztek a munkával, midőn az egyik ducról a sodrony levétele némi nehézséggel járt. A katonák már türelmetlenek voltak s egy Laich Ádám nevű 9 es huszár a kezében lévő hosszú vaskampós póznával erősen megrántotta a sodronyt, mire az hirtelen lepatant és valahogyan a felette levő villamossodronyt érintette, a melyben éppen nappali áram működött. A következő pillanatban a szerencsétlen huszár, bajtársai nagy rémületére, holtan terült el a földön. A 250 Voltos áram nyomban megölte. Fiatal özvegyet és két árvát hagyott

hátra. Temetése érthetetlen okból még csak kedden délután 4 órakor történt meg. A község lakósa nagy részvétel kísérette ezen utolsó útján.

Befőzés cukor nélkül. Gazdaasszonyaink a mai cukorhiányos háztartásban, bizonyára jó szolgálatot tesznek, ha egy szakkönyv leírása után néhány receptet közlünk a cukor nélküli befőzésről. *Őszibarackbefőzés.* Ugyan-úgy kell kezelni, mint a körtét. Kénezése szinte nélkülözhetetlen, valamivel erősebb sacharinos-oldat szükséges hozzá, mint a nálánál edesebb körtéhez. Kevés citromlevet is adhatunk hozzá. A magokat feltörjük, ezeket is hozzá adjuk, nagyon jóízű lesz tőle a gyümölcs. A mag pedig befőzve olyan, mint a mandula. *Szilva hámozva.* Nagyszemű, érett, de nem túlérett szilvát néhány percre forró vízbe dobunk, amitől könnyen és nyomban lemegy a bőre. Így nincs baj a hámozásával. Aztán ép úgy megkénezzük, mint azt a körténél leirtuk, ha kiáztattuk és lecsöpögtettük, üvegekbe rakjuk, sacharosis, salicylos oldattal leöntjük, bekötjük, gőzben kifőzzük. Ezt a gyümölcsöt is sötét helyen kell eltartani, mert különben elbarnul. *Ringló befőzés.* A ringló legyen teljesen kifejlődött, de még kemény. Szárát ollóval lenyessük, bőrét finom tüvel sokszor megszurkáljuk, amivel azt érjük el, hogy nem reped meg. Mert viszont az aszott befőtt ép oly kevéssé étvágygerjesztő, mint a kocsonyává szétfőtt. A megszurkált ringlót nyomban hideg vízbe dobjuk, mikor mind kész, habszedő kanállal kiszedjük, tiszta ruhán lecsepegtetjük, aztán üvegekbe rakjuk, sacharosis, salicylos oldattal leöntjük, bekötjük, gőzben kifőzzük. *Szőlőbefőtt.* Nagyszemű, kemény szőlőt ollóval a fürtjéről levagdálunk, de a szemeket eközben nem szabad megsérteni. Így tiszta üvegekbe rakjuk, időnként összerázzuk, hogy több férjen beléjük, mert a szőlő befőzés közben nagyon összeesik és akkor az üveg felig üres marad. Aztán forró sacharosis, salicylos oldatot töltünk rá, bekötjük, gőzben kifőzzük. Olyan az ize, mint a friss szőlő.

Nagy politikai pártértekezlet volt szombaton Zalagerszegen a Bányában. A mozgalom a főispáni változással függ össze. Az új főispán, Bosnyák Géza, tudvalevőleg függetlenségi politikus s ennek a pártnak volt nagykanizsai képviselője. S így Zalanak amugy is nagyobb tömegében függetlenségi érzelmű közönsége szíve szerint hatásosabban megnyilatkozhatik. Az értekezletre egész megyéből számosan összerereglettek, főleg a zalaegerszegi választókerületből, Gróf Batthyány Pál képviselő kerületéből.

Szentmihályi Dezső pacsai nagybirtokos elnököl. Az állapot vázolásában elmondja, hogy a megyei függetlenségi pártnak elnöke Bosnyák Géza főispán lett, egyik alelnöke, Nagy László meghalt, ezt a két helyet be kell tölteni, azonkívül helyén való, ha a párt nyilvánosan üdvözlí is a kebeléből főispáni méltóságra jutott Bosnyák Gézát.

A megyei függetlenségi párt elnökének lelkes egyértelműséggel megválasztották gróf Batthyány Pál orsz. képviselőt, aki nyomban felelve megköszönte és elvállalta a megtiszteltetést, de kifejtette és hangsúlyozta beszédében, hogy állása annál diszesebb s működése annál eredményesebb lesz, ha a tagok szíves odaadással támogatják. Lelkes eljenzés lón rá a felelet. A meghalt Nagy László helyébe alelnöknek megválasztották dr. Thassy Gábor vármegyei főorvost.

Azután megalakultak a kerületenkénti albizottságok is.

Az értekezlet egy többtagú bizottságot választott, melynek élén gróf Batthyány Pál üdvözölni fogja Bosnyák Géza főispánt.

Itt jegyezzük meg, hogy a főispánt a vármegyei törvényhatóság részéről is gróf Batthyány Pál fogja üdvözölni.

.. Nyomatott ..
LÓWY B. könyvnyomdájában,
.. Tapolca. ..

Művészi festménykiállítás a kaszinóban

holnap, hétfőn este fejeződik be

Eladásra kerülnek: Olgay Viktor, Markó Ernő, Margittay Tihamér, Kézdi-Kovács László, Fejer Arthur, Pállya Celesztin, Pállya Károly, Reinerné Istvánffy Gabriella, Boem Ritta, Zórkóczy Gyula, Neogrady Antal, Gergely Imre, Jámor Lajos, Egervary P, Ngost, Róczy László, Albert Ferenc, Horváth Andor, Szász István, Koda Flajos válogatott alkotásai.

Női bluzok

szép, izléses, eredeti bécsi modell, himzett vagy valódi filet munkával, dús választékban kapható

Kálmánné

női kalapüzletében, Fő utca 3. sz.

A cs. és kir. hadügyminisztérium vágómarha bevásárlási központja tapolczai gyűjtőtelepe

vesz:

könnyű husos marhákat
(a hadrakelt sereg részére)

nehezebb marhákat

(a cs. és kir. konzervgyárak részére)

Megkeresésre kiutazom.

Hirsch Dávid, Tapolca.

Veszek szarvasmarhának való mindenféle **takarmányt legjobb áron**

Szőlőgazdák figyelmébe!

Védekezés

a lisztharmat ellen!

A krajnai szőlőszeti főfelügyelő által hosszabb idő óta kipróbált és legjobban ajánlott

„SALOIDIN”

pótolja a kénport. (Lásd a Borászati Lapok március 25. számát.)

Használati utasítás ingyen!

Megrendelések a készlet arányában elfogad

Kaszás Soma

fűszerkereskedő, Tapolca.

Bacsányi János utcában egy szép

2 szobás lakás

kiadó.

özv, Gáber Sándorné,

A Szent-László utcai házamban

két szobás lakás

kiadó.

Pruska Ferenc,

T

Előfizetési ár: negyede

A mezők a kasza alá csomóba kötve várja rendeltetése enyhülést hoznak, örömet érő, az egész forrásává válnak.

Az asszony Nehéz, nem nekik, hogy maga vágja a nehezebb volt éveiben.

Minden hű cséplőgép n szomorun, tartott dal, te val a jobb ide onthatta a m mégis a cs rejt, mint c olyan szegér kicsiny is a kalászbán s mindenkinek indokolva a kvóta, mely országon, h és a tészta lehet egyébn nek. Olyan

Régi króniká fűrdőkről s e fűrdőről szőlő dás szép idők régi dicső ele vadat a napst a fűrdőnek m előkelő, gyöny császárok és táí fényeskedé tonról szőlő e valóságának ke hanem több f tokat, hogy a tőkertünk, a resebb és látó

Ismert fűrd előtt is a Bal zóvá az ő ur a legmelegebb s ezenkívül k bantia (a mai gestül keltek császár és u nem egy eszt pot. A tó e romai udvar nyáron a pat

A tó somo csupán vízi r tokat, míg az től Balatonfü kéjlakok lept A Keszthe sánál volt m